

Ἡ μετάφραση
τῆς Θείας
Λειτουργίας.

Ἐπισκόπου Καρπασίας
κ. Χριστοφόρου

Σελ. 574

Κυριακή,
«τό ἑβδομαδιαῖο Πάσχα
τῆς Ἐκκλησίας».

Ἀντώνη Χαραλάμπους
Θεολόγου

Σελ. 556

Ἄτεκνία
καί Ἐξωσωματική
Γονιμοποίηση.

Πρωτοπρ. Τέλλου Παπαδόπουλου
Θεολόγου - Νομικοῦ

Σελ. 570

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ἐκκλησιαστική

«ΔΟΞΑ Τῇ ΑΓΙᾷ
ΑΝΑΣΤΑΣΕΙ ΣΟΥ, ΚΥΡΙΕ»!

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου
κ.κ. Χρυσόστομου Β'. Σελ. 531

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΟΡΘΟΔΟΞΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Διεύθυνση: Τ.Κ. 21130
1502 Λευκωσία

Τηλ. (+357) 22554600

Τηλεομιότυπο (Fax): (+357) 22439074

Ήλεκτρονική διεύθυνση (E-mail):
diafot@cy.net

Λευκωσία

Άπριλιος - Ιούνιος 2010

Έτος 3ο - Τεύχος 11ο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- «Δόξα τῇ Ἁγίᾳ Ἀναστάσει Σου, Κύριε»!
*Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου Β΄*531
- Κυριακή τοῦ Παραλύτου
Δρος Φαίδωνος Παπαδόπουλου534
- Κυριακή Α΄ Ματθαίου
Πρωτοπρ. Γεωργίου Ἀντωνίου538
- Ἡ εἰκόνα τῆς Πεντηκοστῆς
Δέσποινας Ἰωάννου - Βασιλείου540
- Τῶν ἁγίων Πατέρων ὁ χορός...
μίαν οὐσίαν ἐδογματίσε καί φύσιν»
Πρωτοπρ. Μιχαὴλ Βοσκοῦ544
- Τό Μυστήριον τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου
Κυπριανοῦ Ἀθανασίου548
- Κυριακή, «τό ἐβδομαδιαῖο
Πάσχα τῆς Ἐκκλησίας»
Ἀντώνη Χαραλάμπους556
- Νά μή χάσουμε τήν Κυριακή!
Νίκης Τρακοσιῆ562
- Ἡ ἀσκητική ζωή
Μιχάλη Νικολάου566
- Ἀτεκνία καί Ἐξωσωματική Γονιμοποίηση
Πρωτοπρ. Τέλλου Παπαδόπουλου570
- Ἡ μετάφραση τῆς Θείας Λειτουργίας
Ἐπ. Καρπασίας κ. Χριστοφόρου574
- Ἀπόπειρα ἠθικῆς προσέγγισης
στό ζήτημα τῶν τροχαίων ἀτυχημάτων
Δρος Φαίδωνος Παπαδόπουλου579
- Ὁ παπα-Καλλίστρατος τοῦ Τράχωνα
π. Κυριάκου Κυριάκου582
- Στάχτες
Ἐπιμ. Πρωτοπρ. Γεωργίου Ἀντωνίου589
- Πόσο χρήσιμος εἶσαι;
Ελένης Ἀναστασίου590

«ΔΟΞΑ ΤΗ ΑΓΙΑ
ΑΝΑΣΤΑΣΕΙ ΣΟΥ, ΚΥΡΙΕ»!

«Δόξα τῇ Ἁγίᾳ
Ἀναστάσει Σου, Κύριε»!

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου
κ.κ. Χρυσοστόμου Β΄

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἀπορροφημένος ἀπό τίς πολλές του ἀσχολίες γιά τήν ἐξασφάλιση «τῶν πρὸς τό ζῆν», ζαλισμένος ἀπό τόν καταγισμό τῶν εἰδήσεων καί διαφημίσεων τῶν Μ.Μ.Ε., ἀποκαμμένος ἀπ' τήν διασκέδαση (τήν ὁποία κυνηγᾷ μανιωδῶς, γιά νά ξεφύγει ἀπ' τά βάσανα, ἀλλά -τελικῶς- τόν κουράζει περισσότερο), δέν ἔχει χρόνο νά γνωρίσει τόν ἑαυτό του, τόν συνάνθρωπό του καί -κυρίως- τόν Θεόν του!

Ἔτσι, προσπερνᾷ τά σοβαρά ὑπαρξιακά του προβλήματα καί μάλιστα τό πρόβλημα τοῦ θανάτου. Μόνο στίς κηδεῖες κάποιων συγγενῶν ἢ γνωστῶν φιλοσοφεῖ καί προβληματίζεται γιά λίγο, ἀλλά βγαίνοντας

ἀπ' τό κοιμητήριο τό ξεχνᾷ καί ἐπιστρέφει στήν ἀνούσια καθημερινή ρουτίνα καί τό ἄγχος.

Δέν ἀντιλαμβάνεται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ὅτι, ὅσο κι ἂν δέν τόν σκέπτεται συνειδητά, ὁ φόβος τοῦ θανάτου δηλητηριάζει ὅλες τίς προσπάθειες καί τίς χαρές τῆς ζωῆς. Ὅ,τι κι ἂν κάνει, στό τέλος τόν περιμένει ἡ ἀπόγνωση, ἀφοῦ «ταῦτα πάντα θάνατος διαδέχεται»! Ἀκόμη κι οἱ ἑορτές κι οἱ διασκεδάσεις τῶν ἀλυτρώτων ἀπό τόν θάνατο ἀνθρώπων εἶναι πένθιμες, ἀφοῦ εἶναι ἀπλῶς προσπάθειες φυγῆς ἀπό τήν πλήξη, τήν μονοτονία καί τόν φόβο. Εἶναι θεωρυβώδεις ἐκδηλώσεις, γιά νά μὴν ἀκούγεται ὁ τρομακτικός ἀπόηχος τοῦ θανάτου!

Οί έορτές τῶν Ἁγίων Παθῶν καί τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, μᾶς δίνουν τήν εὐκαιρία νά ἰδοῦμε κατάματα τό γεγονός τοῦ θανάτου καί νά τό ἀντιμετωπίσουμε ριζικά.

Βλέποντας τόν Κύριο νά πεθαίνει στόν Σταυρό, κατανοοῦμε ὅτι ὁ θάνατος εἶναι μιά ἀναπόφευκτη πραγματικότητα, τήν ὁποία κι αὐτός ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἔκουσίως ὑπέμεινε.

Καταλαβαίνουμε, ἐπίσης, ὅτι ὁ θάνατος ἔχει ὡς ρίζα του τήν παρακοή καί τήν ἁμαρτία τοῦ ἀνθρώπου. Ἀφοῦ ἔκουσίως ἀπομακρύνθηκε ἀπ' τόν Δημιουργό του, τήν πηγὴ τῆς ζωῆς, ἦταν φυσικό νά πεθάνει. «Ὁσον ἀφίστατο τῆς ζωῆς τοσοῦτον προσήγγιζε τῷ θανάτῳ. Ζωὴ γάρ ὁ Θεός, στέρσις δέ τῆς ζωῆς (δηλαδή τοῦ Θεοῦ) θάνατος», λέει ὁ Μέγας Βασίλειος.

Ὁ θάνατος εἶναι συνέπεια καί ἀπόδειξις τῆς ἁμαρτωλότητας τοῦ ἀνθρώπου. Γι' αὐτό ὁ ἀναμάρτητος Κύριος Ἰησοῦς Χριστός πεθαίνει ἔκουσίως ἀπὸ ἄπειρη ἀγάπη γιά μᾶς καί ἡ θυσία Του αὐτὴ νικᾷ τόν θάνατο!

Ἡ λέξη, ἡ ὁποία κυριολεκτικῶς σφραγίζει τήν ἀνθρώπινη

ἱστορία, δέν εἶναι τό «τετέλεσται» (Ἰω. ιθ', 30) τοῦ Κυρίου πάνω στόν Σταυρό. Εἶναι αὐτὴ τοῦ ἀγγέλου πρὸς τίς Μυροφόρες, «ἠγέρθη»! (Μάρκ. ιστ', 6).

Νά γιατί τήν ἁγία καί λαμπρὴ νύκτα τῆς Ἀναστάσεως, κατὰ τήν ὁποία ὅλα «οὐρανός τε καί γῆ καί τά καταχθόνια» ἀστράφτουν καί λάμπουν στό φῶς τοῦ Ἀναστάντος, ὅταν ψάλλεται ὁ ἀναστάσιμος Κανόνας τοῦ Ὁρθρου, παρεμβάλλεται ἀνάμεσα στά θριαμβευτικά καί ὑπέροχα τροπάρια ἡ σύντομη δοξολογία: «Δόξα τῇ Ἁγίᾳ Ἀναστάσει Σου, Κύριε»!

Αὐτὴ ἡ δοξολογία, μέ τήν συνεχῆ ἐπανάληψή της, δείχνει τήν ἔκρηξη χαρᾶς καί τήν μεγάλη εὐγνωμοσύνη τῶν πιστῶν πρὸς τόν Ἀναστάντα. Χαρά κι εὐγνωμοσύνη πρὸς Αὐτόν, ὁ Ὅποιος «ἐκ θανάτου πρὸς ζωὴν καί ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν ἡμᾶς διεβίβασεν»!

Ὁ Ἀναστάς δέν περιορίστηκε μόνο στό νά νικήσει γιά χάρι μας τόν θάνατο, ἀλλά μέ τό Ἅγιο Βάπτισμα μᾶς ἔνωσε μέ τό ἀναστημένο καί θεωμένο Σῶμα Του, κάνοντάς μας μέλη Του! Μέ τό ἴδιο αὐτό ἀναστημένο καί θεωμένο Σῶμα καί Αἷμα

Του (δηλαδή τήν Θεία Κοινωνία) μᾶς τρέφει, μᾶς ἀγιάζει καί μᾶς ἀθανατίζει!

Τώρα, ὁ ἐνωμένος μέ τόν Ἀναστάντα Ἰησοῦ ἄνθρωπος, ὅσα βάσανα, ἀρρώστιες, κατατρεγμούς καί θανάτους νά περάσει, στό βάθος ἔχει χαρά, διότι γνωρίζει ὅτι συμμετέχοντας στόν Σταυρό τοῦ Κυρίου του, συμμετέχει στήν Ἀνάστασή Του καί τήν αἰώνια ζωὴ Του!

Ἡ ὑπόσχεση τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητές Του λίγο πρὶν τήν Σταύρωση: «ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται... καί τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν» (Ἰω. ιστ', 20 - 22) εἶναι πραγματικότητα. Ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως εἶναι ἡ μόνη ἀναφαίρετη. Εἶναι ἡ μόνη ἀληθινή χαρά!

Τώρα ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ μποροῦμε ν' ἀγωνιζόμαστε, νά χαιρόμαστε, νά ἐορτάζουμε καί νά ἐλπίζουμε. Ὁ Κύριος ἔλυσε τήν ἀπόγνωση. «Ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ, χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. Διὰ παντός εὐλογοῦντες τόν Κύριον, ὑμνοῦμεν τὴν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ»!

Ὁ ἑλληνορθόδοξος χριστιανικός λαός μας, παρὰ τίς ἀδυναμίες του, ἔχει τήν εὐλογία νά εἶναι ὁ λαός τῆς Ἀναστά-

σεως. Ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐορτὴ τῶν Ἑλλήνων εἶναι τό Πάσχα. Γι' αὐτό ὁ λαός μας ἔχει πάντα ἐλπίδα. Συμμαρτυρεῖ σ' αὐτό τό πλῆθος τῶν ἁγίων Νεομαρτύρων τῆς Τουρκοκρατίας, ἀλλά καί τῶν Ἐθνομαρτύρων παλαιῶν καί προσφάτων!

Γι' αὐτό καί ἡ ἐλπίδα γιά τήν ἀνάσταση καί τοῦ μαρτυρικοῦ νησιοῦ μας δέν σβίνει!

Ὅλοι, ὅσοι κατέχετε θέσεις καί μέσα πού ἐπηρεάζουν τήν σκέψη καί τήν ζωὴ τοῦ λαοῦ μας, (παρακαλῶ καί προτρέπω πατρικά) μὴν προσπαθεῖτε νά τοῦ ἐπιβάλετε ξενόφερτες «προοδευτικές» ιδέες, ἀπαίριαστες μέ τό ἀναστάσιμο ἦθος του.

Σεβαστῆτε τήν παράδοση καί τήν ἐλευθερία του. Καί σεις προέρχεσθε ἀπὸ τά σπλάγχνα τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ μας καί εἴσθε βαπτισμένοι. Κατὰ βάθος οἱ ιδέες αὐτές δέν ἐκφράζουν οὔτε τό δικό σας βαθύτερο ἑαυτό.

Ἀφῆστε τόν λαό μας νά εἶναι ὀρθόδοξος καί ἀναστάσιμος. Ἀφῆστε τον νά ἐλπίζει καί ἡ ζωὴ του νά εἶναι Πάσχα.

Μὴν σκοτώνετε τήν ἐλπίδα!

Χριστός Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

Δρος Φαίδωνος Παπαδόπουλου
Θεολόγου

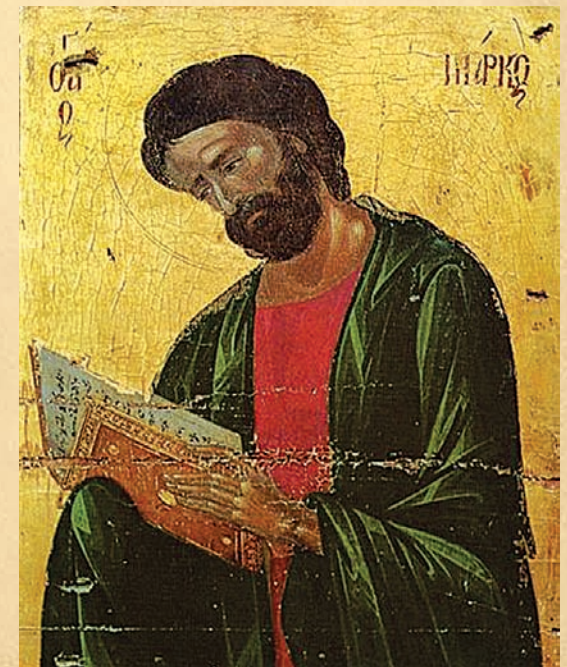
(Α' Πέτρ. ε', 6 - 14)

«**6** Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τῆν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ. **7** Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρροίψαυτες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν, **8** νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίη. **9** Ὁ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῆ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. **10** Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσει ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει· **11** αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν. **12** Διὰ Σιλωναροῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάρις τοῦ Θεοῦ, εἰς ἣν ἐστήκατε. **13** Ἀσπάξεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. **14** Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ἀμήν.»

Κατά τίς Κυριακές τῆς περιόδου τοῦ Πεντηκοσταρίου ἀκούγονται στοὺς ἱερούς ναοὺς ἀποστολικά ἀναγνώσματα παρμένα ἀπὸ τό βιβλίον τῶν Πράξεων, πρὸς ἐπίρρωση, προφανῶς, τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Πράξεις τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, δηλαδή ἡ διάδοσις τοῦ Εὐαγγελίου στὴν οἰκουμένη

καὶ ἡ ἴδρυσσις καὶ ἡ ἐξάπλωσις τῆς Ἐκκλησίας, ἔχουν ὡς ἀφετηρία, ἀλλὰ καὶ θεμέλιο, τὴν Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου. Ὅταν, ὡστόσο, συμπέσει σὲ μία ἀπὸ αὐτὲς τίς Κυριακὲς νὰ τιμᾶται μέγας Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς Ἀνάγνωσμα ἐπιλέγεται χωρὶς πού σχετίζεται ἄμεσα ἢ ἐννοιολογικά μὲ τὸν Ἅγιο αὐτό, ὅπως συμβαίνει φέτος μὲ τὴ σύμπτωση τῆς Κυριακῆς τοῦ Παραλύτου καὶ τῆς γιορτῆς τοῦ ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.

Στὸ σχετικὸ κείμενο ἀπὸ τὴν Α' Ἐπιστολὴ του, ὁ κορυφαῖος Ἀπόστολος Πέτρος ὀνομάζει τὸ Μάρκο «υἱὸς του», δηλώνοντας ἔτσι τὴ σχέση ἀγάπης καὶ ἀφοσίωσης, μὲ τὴν ὁποία ἦταν συνδεδεμένοι. Ἀναφέρεται, ἀσφαλῶς, στὴν περίοδο μετὰ τὴν Α' περιουεῖα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (47 - 49 μ.Χ.), κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας ὁ Ἰωάννης Μάρκος, μαζί μὲ τὸ θεῖο του Βαρνάβα, διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στὴν ἐδραῖωσις τῆς Ἐκκλησίας στὴν Κύπρον καὶ διάφορες περιοχὲς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Μετὰ ἀπὸ τὴν περιουεῖα αὐτὴ ὁ Μάρκος συνόδευσε τὸν Ἀπόστολο Πέτρο σὲ διάφορες ἀποστολὲς καὶ ἀπὸ αὐτόν πῆρε τὴν εὐλογία, γιὰ νὰ πορευθεῖ στὴν Αἴγυπτον, ὅπου συνέγραψε τὸ φερώνυμο Εὐαγγέλιον καὶ ἔγινε ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας

τῆς Ἀλεξανδρείας καί γενικότερα τῆς Ἀφρικῆς.

Τό ἔργο τῆς σποράς τοῦ λόγου στήν ἀφρικανική ἥπειρο, ὅπως καί κάθε ἱεραποστολική προσπάθεια, δέν ἦταν εὐκολο, οὔτε καί ἀντιμετωπίστηκε μέ φιλικές διαθέσεις ἀπό ὅσους βρίσκονταν ἐκτός Ἐκκλησίας. Οἱ δυσκολίες δέν σχετίζονταν μόνο μέ τίς ἀντίξοες καιρικές συνθηκές, τήν ἐλλειπῆ μορφή τῶν Ἀποστόλων, τίς μεγάλες ἀποστάσεις, τήν ὑπαρξη ληστῶν, τήν πενιχρότητα τῶν οἰκουμενικῶν μέσων. Οἱ κήρυκες τοῦ θείου λόγου εἶχαν ἐπιπλέον, καί κυρίως, νά ἀντιμετωπίσουν τήν καχυποψία τῶν ἀκροατῶν τους, τήν ἀντίδραση τῆς ρωμαϊκῆς ἐξουσίας καί τοῦ συστήματος τῆς εἰδωλολατρίας, τήν ἐχθρότητα τῶν Ἰουδαίων, τό διαβρωτικό ἔργο τῶν ψευδοαδελφῶν καί αἰρετικῶν. Ἀνθρωπίνως, θά μπορούσε νά πει κανείς, ἡ προσπάθεια εὐαγγελισμοῦ τῶν ἐθνῶν δέν ἦταν τίποτε ἄλλο παρά μία οὐτοπία. Ὡστόσο, στή ζωή καί δράση τῆς Ἐκκλησίας τά πάντα περιστρέφονται ὄχι γύρω ἀπό τόν ἄνθρωπο, τίς γνώσεις καί τίς ἱκανότητές του, ἀλλά γύρω ἀπό τό Θεάνθρωπο Χριστό πού, μεταξύ ἄλλων, εἶπε καί ἀπέδειξε ὅτι «τά ἀδύνατα παρά ἀνθρώποις, δυνατά παρά τῷ Θεῷ ἐστίν» (Λουκ. ιβ', 27).

Ἡ κινητήρια δύναμη τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, ἀλλά καί τῶν κάθε ἐποχῆς ἱεραποστόλων, δέν εἶναι ἄλλα ἀπό τήν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Αὐτή ἡ ἐμπιστοσύνη στηρίζει καί ἐνδυναμώνει καί ταυτόχρονα ὀδηγεῖ τόν ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου στήν ἀρετή τῆς ταπεινώσεως, χωρίς τήν ὁποία εἶναι δυνατό καί εὐκολο νά υἰοθετήσῃ τήν πλανεμένη ἄποψη ὅτι αὐτός πού προσελκύει τίς ψυχές, δέν εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Σαρκωθείς Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ἡ δική του ρητορική δεινότητα, τά ἔξυπνα ἐπιχειρήματα, ἡ

ἐμφάνιση, τό ὕφος καί ἄλλα χαρακτηριστικά τοῦ κηρύγματος.

«Ταπεινώθητε οὖν ὑπό τήν κραταιάν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ. Πᾶσαν τήν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περί ὑμῶν». Αὐτή εἶναι ἡ ἐντολή τοῦ Πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου πρὸς ὅλους τοὺς πιστούς καί εἰδικά πρὸς ὅσους διακονοῦν στό χῶρο τῆς διδαχῆς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ συνειδητή ἀποδοχή του ὅτι παντοδύναμος εἶναι ὁ Θεός καί ὄχι ἐμεῖς καί οἱ δικοί μας λόγοι ἀποτελεῖ ἀνάχωμα στόν ὑπερήφανο λογισμό, πού ξεκινᾷ ἀπό τήν αἴσθησι τῆς αὐτάρκειας καί καταλίγει στήν αἴρεση. Ταυτόχρονα, συνιστᾷ ἀφορμή γιά ἔντονη προσευχή καί ἐπὶ κλησι τῆς θείας βοήθειας, ὥστε κάθε ἔργο, προσωπικό, κοινωνικό ἢ ἐκκλησιαστικό, νά τελεσφορήσῃ καί νά ἔχει τήν ἀπαιτούμενη διάρκεια.

Ἄν ὁ ἱερέας, ὁ θεολόγος, ὁ δάσκαλος, ὁ κατηχητής, ὁ μοναχός ἀγωνιοῦν γιά τή θλιβερή κατάσταση τοῦ κόσμου καί ἐπιθυμοῦν τή διάδοση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καί τήν ἐφαρμογή τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, πολύ περισσότερο νοιάζεται γι' αὐτά ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὅπως νοιάζεται καί γιά κάθε ἄνθρωπο πού ἐπιζητεῖ τή Βασιλεία Του. «Οὐδέν ἀπρονόητον, οὐδέν ἡμελημένον», γράφει στήν Ἑξαήμερό του ὁ Μέγας Βασίλειος. Ὁ ὅσιος Ἰωάννης ὁ Καρπάθιος στηρίζει τοὺς πιστούς, προβάλλοντας τό παράδειγμα τῆς ἀράχνης, ἡ ὁποία δέν στερεῖται τῆς τροφῆς της, ἂν καί ἀδύναμη, γιατί ὁ Θεός μεριμνᾷ, ὥστε νά πέφτουν στόν ἴστό της κάποια ζωύφια. Στό Θεό, λοιπόν, πού εἶναι παντοδύναμος, ἀφειδής καί ἀγαθός, ὀφείλουμε ὅλοι νά ἐπιρρίπτουμε τή μέριμνα, ὄχι μόνο γιά τά χρειώδη τῆς ἡμέρας, ἀλλά καί γιά τήν ἐπιτυχία κάθε πνευματικῆς προσπάθειάς μας.

ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Πρωτοπρ. Γεωργίου Ἀντωνίου
Θεολόγου - Νομικοῦ

(Ματθ. ι', 32 - 33, 37 - 38 καὶ ιθ' 27 - 30)

«**32** Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· **33** ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». «**37** Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος· **38** καὶ ὁς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος» (κεφ. ι'). «**27** Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; **28** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσατέ με, ἐν τῇ παλιγγερεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. **29** Καὶ πᾶς ὁς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἔρεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατοταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. **30** Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι» (κεφ. ιθ').

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο εἶναι ἄπειρη. Χωρὶς μέτρον. Χωρὶς ὅρια. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ μᾶς ὀλοσχερῆ ἀφοσίωση. Τελείαν ἀγάπην.

Γιατί τὰ ζητᾶ ὅλα αὐτά;

Α) Ὁ Χριστὸς μᾶς ἔπλασε μὲ πνεῦμα, νοῦν, ἐλεύθερη θελήση.

Μᾶς χάρισε πνοήν. Ζωήν. Τὰ πάντα. Ἡ ὑπάρξή μας ὅλη σ' Αὐτὸν ἀνήκει. Ἀπὸ Αὐτὸν ἐξαρτᾶται.

Β) Ταυτόχρονα ὁ Χριστὸς εἶναι ἀκόμη ὁ Σωτήρας. Ὁ Λυτρωτής μας.

Ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ διαλαλεῖ τὴν ἄπειρην ἀγάπην Του πρὸς ἐμᾶς. Ὑπέστη θάνατον σκληρόν. Ἄδικον. Θυσιάστηκε γιὰ τὴ σωτηρία μας.

Ποιος γονιὸς ἔδειξε ποτέ τόσην ἀγάπην γιὰ τὰ πρόσωπα τῆς οἰκογένειάς του;

Μόνο ὁ Χριστὸς ἀγαπᾶ ἔτσι καὶ τόσο.

Πῶς πρέπει νὰ ἐκδηλώνεται ἡ δική μας γι' Αὐτὸν ἀγάπη;

Μὲ τὴ θερμὴ λατρεία μας πρὸς Αὐτόν. Μὲ τὴν ἀτομικὴ καὶ κοινὴ προσευχή μας. Διλαδὴ λατρεία μυστηριακὴ, προσευχή, δοξολογία.

Πρέπει ἀκόμα νὰ προσφέρουμε ὑπακοὴ στό θεῖο θέλημα. Τότε δὲν θὰ κλέβουμε. Δὲν θ' ἀδικοῦμε. Δὲν θὰ βλασφημοῦμε. Δὲν θὰ ὑβρίζουμε. Δὲν θὰ παρεκτρεπόμαστε. Θὰ πειθαρχοῦμε καὶ θὰ ὑπακοῦμε. Θὰ ὑποτασσόμαστε στό θέλημα Του, χωρὶς προφάσεις. Γογγυσμούς. Ἀναβολές. Δισταγμούς.

Θὰ ἀκοῦμε μὲ προσοχή. Θὰ πράττουμε μὲ ἀκρίβεια.

Θὰ εἴμαστε εὐτυχισμένοι τότε.

Τί ἄλλο θέλουμε;

Ἡ Κυριακή τῆς Πεντηκοστής εἶναι ἐορτή τῆς Ἁγίας Τριάδος (τό Ἅγιο Πνεῦμα τιμᾶται ἀποκλειστικά τὴν ἐπόμενη μέρα, τὴ Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος). Ἡ Πεντηκοστή εἶναι καὶ θεωρεῖται ἐορτή τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐπειδὴ μὲ τὴν καθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μάθαμε ὅτι ὁ Θεός εἶναι Τριαδικός. Καὶ προηγουμένως, τόσο στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, σκιωδῶς, ὅσο καὶ στὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ οἱ ἄνθρωποι

μάθαιναν τὸ Τριαδικό τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀπέκτησαν ἐμπειρική πείρα τῆς τριαδικῆς Ὑποστάσεως Του μόνο κατὰ τὴν Πεντηκοστή.

Ἡ λύτρωση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πραγματοποιήθηκε μὲ τὴ θέληση καὶ τὴν ἐνέργεια καὶ τῶν τριῶν Θεῶν Προσώπων. Ἡ Ἁγία Τριάδα ἀποκαλύπτεται μέσα στὸν κόσμον καὶ τὰ τρία Πρόσωπα συνεργάζονται γιὰ τὴ σωτηρία ὁλοκληροῦ τοῦ κόσμου. Ὁ Πατὴρ ἐξα-

Ἡ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Δέσποινας Ἰωάννου
- Βασιλείου
Πρεσβυτέρου - Ἐκπαιδευτικοῦ

πέστειλε τὸν Υἱό Του τὸ Μονογενῆ καὶ Αὐτός μὲ τὸ Αἷμα Του ἐξαγόρασε κι ἔσωσε τὴν ἀνθρώπινη φύση ἀπὸ τὴ φθορά καὶ τὸ θάνατο. Τώρα πλέον, ὁ ἄνθρωπος καθίστατο ἰκανός νὰ δεχθῆι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ νὰ πραγματοποιῶσι τὸν ἀνώτατο στόχο γιὰ τὸν ἑαυτό του, πού ἦταν ἡ θέωση.

Ἡ Πεντηκοστή εἶναι ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας. Πενήντα μέρες ἀπὸ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ ἢ δέκα μέρες ἀπὸ τὴν Ἀνάληψή Του,

ἡ Οἰκονομία τῆς Τριάδος ἐκπληρώνεται μὲ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Πατρὸς μέσα στό ἔργο τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ ἄνθρωπος, δεχόμενος τὰ δῶρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γίνεται μέτοχος τῆς Τριαδικῆς ζωῆς καὶ προγεύεται τὴ θέωσή του.

Στὴν εἰκόνα τῆς Πεντηκοστῆς, τὸ γεγονός τῆς ἐπιφοίτησης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διαδραματίζεται μπροστά σὲ ἓνα κτίριο καὶ ὄχι μέσα

σὲ αὐτό, γιὰ νὰ φανεῖ ὅτι ἡ σημασία τοῦ γεγονότος δὲν ἐξαντλεῖται σὲ ἐκεῖνο τὸν συγκεκριμένο τόπο, οὔτε τὴ συγκεκριμένη στιγμή. Χαράσσεται μὴ ἀπέραντη προοπτικὴ πού ὑπερβαίνει τὴν ἱστορικὴ στιγμή καὶ ἐκφράζει τὸν ἐσωτερικὸ λόγο τῶν γεγονότων.

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα διατηρεῖ παντοτινὰ τὴν παρουσία Του μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ ἀποτελεῖ τὸν ἀπαραίτητο ὄρο γιὰ τὴν τέλεση τῶν Μυστηρίων τῆς. Ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὀρθὴ διδασκαλία, ἡ Ἱεραποστολή, ἡ διαμόρφωση τῶν ὕμνων, τῶν προσευχῶν καὶ τῆς ὀρθόδοξης Ἀγιογραφίας εἶναι τρανὴ ἀπόδειξη ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἓνα ἀνθρώπινο καθίδρυμα, ἀλλὰ μὴ ζωντανὴ καὶ οὐσιαστικὴ κοινότητα Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων μὲ κεφαλὴ τὸ Χριστό.

Ἡ εἰκόνα τῆς Πεντηκοστῆς παρουσιάζει τοὺς Ἀποστόλους νὰ κάθονται πάνω σὲ ἓνα πάγκο, πού ἔχει ἡμικυκλικὸ σχῆμα. Καταλαμβάνουν καὶ τὶς δύο πλευρὲς του. Ἐξὶ στὴ μὴ σειρά καὶ ἔξι στὴν ἄλλη. Ὅλοι βρίσκονται στό ἴδιο ἐπίπεδο, γιὰ νὰ δηλωθεῖ ἡ ἰσοτιμία, ἡ ἰσότητά τους καὶ ἡ ἁρμονία πού ἐπικρατεῖ στὴ σύνοδό τους. Γι' αὐτὸ οἱ Πατέρες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τοποθετοῦνται στὶς εἰκόνες μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

Σύμφωνα μὲ τὴ διήγηση στὶς

Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἦταν ἀναγκαῖα ἡ συμπλήρωση τῆς θέσης τοῦ Ἰούδα. Καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐξέλεξαν μεταξύ δύο, τὸ Ματθία (βλ. Πράξ. α', 26), ὥστε νὰ εἶναι καὶ πάλι δώδεκα. Ὁ ἀριθμὸς δώδεκα θυμίζει τὶς δώδεκα φυλὲς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἔχει συμβολικὸ χαρακτῆρα, τόσο στὴν Παλαιὰ ὅσο καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη. Δηλώνει τὴν τελειότητα τῆς Διαθήκης, τὴν πληρότητα τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς ὁ ἀριθμητικὸς συμβολισμὸς φανερῶνει ἓνα δογματικὸ στοιχεῖο τῆς Πεντηκοστῆς, ὅτι τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δόθηκαν σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἐκκλησία, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ πλῆθος ἀνθρώπων ἐνωμένων διὰ τοῦ Πνεύματος σὲ Σῶμα Χριστοῦ.

Παρόλα αὐτὰ, στὴν εἰκόνα δὲ βρίσκονται ὅλοι οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ δὲ σημαίνει ὅτι ὁ ἀγιογράφος κάνει διακρίσεις. Ἀντίθετα, τοποθετεῖ κι ἄλλους Ἀποστόλους, τονίζοντας ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δὲν περιορίζεται στοὺς δώδεκα καὶ στοὺς ἐβδομήκοντα μαθητὲς, ἀλλὰ ὅτι φωτίζεται καὶ ἀγιάζεται μὲ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅλο τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ οἱ Εὐαγγελιστὲς Μάρκος καὶ Λουκᾶς, ἂν καὶ δὲν ἦσαν παρόντες τὴν ὥρα τοῦ γεγονότος, ἐντούτοις ἀγιογραφοῦνται, διότι κι αὐτοὶ

φωτίστηκαν, όπως και τόσοι άλλοι, τόσο πού με τίς πράξεις, τά λόγια και τά έργα τους έδραίωσαν τήν Έκκλησία. Ίδιαίτερα, ό Μάρκος και ό Λουκάς, τοποθετούνται στην εικόνα, γιατί με τί συγγραφή του Εύαγγελίου τους έγιναν φορείς και μάρτυρες τής πλήρωσης τής υποσχέσεως του Θεού προς τό λαό Του.

Αυτοί πού έγγραφαν Εύαγγέλιο τό κρατούν στά χέρια τους, γιά νά θυμίζουν στό λαό ότι ή ζωή και ή διδασκαλία του Θεανθρώπου Χριστού μεταδόθηκε στους μάρτυρες τής ζωής Του και θά διαδοθεί σέ όλα τά μήκη και πλάτη τής γής με τήν ενέργεια του Αγίου Πνεύματος (βλ. Πράξ. α', 8). Οί υπόλοιποι Απόστολοι κρατούν στά χέρια τους ειλπηάρια, πού συμβολίζουν τό κήρυγμα. Αν και δέν είχαν καταγράψει ό,τιδήποτε, με τά ειλπηάρια δηλώνεται ή εκπλήρωση τής υποσχέσεως του Χριστού σχετικά με τήν αποστολή του Αγίου Πνεύματος, τό οποίο θά έξηγοῦσε στους Αποστόλους τί διδασκαλία του Κυρίου (βλ. Ίω. ιδ', 26), τήν οποία θά κήρυτταν σ' όλη τήν οικουμένη.

Οί δύο πρωτοκορυφαίοι Απόστολοι, Πέτρος και Παῦλος, κάθονται απέναντι στή μέση του τόξου και μεταξύ τους δημιουργείται κενό. Είναι ή θέση του δι-

δασκάλου Χριστού, πού είναι ή Κεφαλή τής Έκκλησίας τήν οποία επισκοπεί, κυβερνά και κατευθύνει άοράτως.

Η Παναγία δέ βρίσκεται στην εικόνα τής Πεντηκοστής, όπως συμβαίνει στην εικόνα τής Ανάληψης, γιατί από τί στιγμή τής έκ Πνεύματος Αγίου συλλήψεως του Χριστού είχε ήδη επισκιαστεί από τί Χάρη του Αγίου Πνεύματος (βλ. Λουκ. α', 35). Ο Ουσπένκνυ, σχολιάζοντας τό θέμα, αναφέρει ότι, αν ή Παναγία βρισκόταν στή σύνθεση, τότε θά ήταν αυτή τό κύριο πρόσωπο και οί Απόστολοι σέ δεύτερο επίπεδο. Ο στόχος τής εικόνας, τόν οποίο και πετυχαίνει, είναι νά φανεί ή ίσοτιμία όλόκληρου του αποστολικού κύκλου.

Στίς άκρες κάτω κάθονται δύο νέοι, όπως και στό τραπέζι του Μυστικού Δείπνου. Κάθονται ό Φίλιππος και ό Θωμάς. Ο χορός των Αποστόλων αποτελεί τό θεμέλιο τής Έκκλησίας και οί χειροτονίες πού πραγματοποιήσαν δηλώνουν τήν έγκυρότητα τής αποστολικής διαδοχής στό Σώμα τής Έκκλησίας. Αυτή ή αποστολική διαδοχή είναι βασική προϋπόθεση γιά τί γνησιότητα τής Έκκλησίας μέχρι σήμερα, όπως τήν όμολογοῦμε στό Σύμβολο τής Πίστεως. Δέν είναι τυχαία ή τοποθέτηση νέων στίς άκρες. Δηλώνει ότι ό αποστολικός κύκλος δέν περιορίζεται. Συνεχί-

ζονται οί σειρές από νέους Αποστόλους και θά συνεχίζονται μέχρι τό τέλος των αιώνων. Τό Άγιο Πνεῦμα παραμένει συνεχώς στην Έκκλησία και αγιάζει όλους όσους τό δέχονται (βλ. Ίω. ιδ', 16 - 17).

Κανένας από τους Αποστόλους δέν έχει τήν ίδια στάση ή κίνηση με άλλον. Απουσιάζει ή μονοτονία, όπως και τά χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος διαφέρουν μεταξύ τους. Παρόλα αυτά, ή έτερότητα μέσα στην ένότητα εκφράζει τήν καθολικότητα τής Έκκλησίας.

Πάνω από τους Αποστόλους απεικονίζεται, σέ σχήμα ενός ήμικυκλίου, τό ουράνιο στερέωμα, από τό οποίο κατέρχεται τό Άγιο Πνεῦμα ως ακτίνες, δηλαδή με τί μορφή πύρινων γλωσσών. Κάθε Απόστολος παίρνει τά δώρα, τά χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος (βλ. Πράξ. β', 3). Οί πύρινες γλώσσες κατέβηκαν χωριστά γιά κάθε ένα μέλος τής Έκκλησίας.

Ο άγιασμός δέ δόθηκε σέ ένα πρόσωπο κι από αυτό σέ άλλο, αλλά άμεσα στό κάθε μέλος τής Έκκλησίας. Τώρα, ό άνθρωπος δέ δέχεται έξωτερικά τήν τριαδική αποκάλυψη, όπως έγινε στή Βάπτισις του Χριστού και στή Μεταμόρφωση, αλλά έσωτερικά, όπως έγινε τήν ήμέρα τής Πεντηκοστής. Σκοπός τής αποκάλυψης αυτής είναι ή πνευματική έν Χριστώ τελείωση του ανθρώπου με τί βοή-

θεια του Αγίου Πνεύματος, μέσα από τό Βάπτισμα και τί σφραγίδα του Αγίου Πνεύματος με τό μυστήριο του Χρίσματος.

Κάτω σέ μία μαύρη άψίδα, βρίσκεται ένας ήλικιωμένος βασιλιάς. Είναι ή προσωποποίηση του κόσμου. Σέ μερικές άγιογραφίες στή θέση του κόσμου βρίσκονται άνθρωποι διαφόρων ένδων με τά δικά τους ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Τό σκοτάδι πού περιβάλλει τόν κόσμο και τους ανθρώπους, φανερώνει τό σκοτάδι τής άγνωσίας, τήν άπουσία του νοήματος τής ζωής και τί σκιά του θανάτου πού κυριαρχεί, όταν άπουσιάζει ό Λόγος τής Ζωής και τό Πνεῦμα τό Άγιο πού οδηγεί στην αλήθεια (βλ. Ίω. ιστ', 13). Τείνει τά χέρια του νά πάρει κι αυτός τί Χάρη του Εύαγγελίου. Κρατεί με σεβασμό μία σινδόνη με τά δώδεκα ειλπηάρια των Αποστόλων, πού είναι ό λόγος του Θεού πού θά κηρυχθεί σέ όλη τήν οικουμένη.

Η εικόνα τής Πεντηκοστής μάς προτρέπει νά δοῦμε τό φώς πού περιβάλλει τους Αποστόλους σέ αντίθεση με τό σκοτάδι, στό οποίο ρίχθηκε ό κόσμος μετά τήν πτώση του. Άρα, σκοπός του Παρακλήτου είναι, διά μέσου τής Έκκλησίας, ό κόσμος νά κατηχηθεί, νά άγιαστεί, νά όλόκληρωθεί και νά αναγεννηθεί πνευματικά, γιά νά μπορέσει νά ζήσει αληθινά.

«Τῶν ἁγίων Πατέρων ὁ χορός... μίαν οὐσίαν ἐδογματίσει καὶ φύσιν»

Πρωτοπρ. Μιχαὴλ Βοσκοῦ
Θεολόγου

Κατὰ τὴν Κυριακὴ πού με-
σολαβεῖ μεταξύ τῆς ἑορτῆς
τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου
καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντη-
κοστῆς, καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἡ
ἑβδόμη ἀπὸ τοῦ Πάσχα Κυρια-
κή, ἑορτάζεται ἡ μνήμη τῶν
τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτώ θε-
οφόρων Πατέρων τῆς Α΄ ἐν Νι-
καία Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
Στόν καθορισμὸ τῆς ἑορτῆς
αὐτῆς κατὰ τὴ συγκεκριμένη
Κυριακὴ συνετέλεσαν δύο βα-
σικοί λόγοι: Κατὰ πρῶτον, ἡ Α΄
Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκλή-

θη τὸ Μάϊο τοῦ ἔτους 325 μ.Χ.
καὶ σέ πολλά χειρόγραφα ἡ μνή-
μη τῶν ἁγίων Πατέρων της το-
ποθετεῖται στίς 29 Μαΐου. Ἡ
ἑβδόμη ἀπὸ τοῦ Πάσχα Κυρια-
κή θεωρήθηκε ὡς ἡ καταλλη-
λότερη καὶ ὡς ἡ πλησιέστερη
πρὸς τὴν 29η Μαΐου Κυριακὴ,
γιὰ νὰ μεταφερθεῖ σ' αὐτὴν ἡ
συγκεκριμένη ἑορτή. Κατὰ δεύ-
τερον, ἡ Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνο-
δος κατεδίκασε τὴν φοβερὴ
αἵρεση τοῦ Ἀρείου καὶ ἀνεκί-
ρυξε περίτρανα τὸ ὁμοούσιον
καὶ τὸ ὁμότιμον τοῦ Υἱοῦ πρὸς
τὸν Πατέρα. Ἔτσι, λοι-
πὸν, ἀμέσως μετὰ τὴν
Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου
στοὺς οὐρανοὺς καὶ λίγο
πρὶν τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγί-
ου Πνεύματος κατὰ τὴν
ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς,
θεώρησε καλὸ ἡ Ἐκκλη-
σία νὰ μᾶς ὑπενθυμίσει
ὅτι ὁ ἀναληφθεὶς Κύριος
Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι
ὄντως ὁ σαρκωθείς προ-
αιώνιος καὶ ἄναρχος Υἱὸς
καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, πού

εἶναι τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος
ἄνθρωπος. Ἄρα, καὶ ἡ εἰς οὐρα-
νοὺς Ἀνάληψή Του ἀποτελεῖ τὴν
ἐπισφράγιση τῆς θεώσεως τῆς
ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἡ ἀνθρω-
πίνη φύση, τὴν ὁποῖαν προσέ-
λαβε μέ τὴ Σάρκωσή Του καὶ ἡ
ὁποία θεώθηκε μέ τὴν ἔνωσή
της μέ τὴ θεία φύση, ἀνέρχεται
στοὺς οὐρανοὺς καὶ κάθεται
πλέον τιμητικὰ ἐκ δεξιῶν τοῦ
Θεοῦ Πατρός.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ
ἀντιμετώπισε, κατὰ τοὺς τρεῖς
πρώτους αἰῶνες τῆς ἱστορικῆς
της ζωῆς, τοὺς φοβεροὺς διωγ-
μούς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρεις
αὐτοκράτορες τῆς Ρώμης. Μέ
τὴν ἔναρξη τοῦ τετάρτου αἰῶνος
τερματίζονται οἱ διωγμοὶ μέ τὸ
ἱστορικό Διάταγμα τῶν Μεδιο-
λάνων (313 μ.Χ.), χάρις στόν πρῶ-
το Χριστιανὸ αὐτοκράτορα, τὸ
Μέγα Κωνσταντῖνο, ὁ ὁποῖος
κατέστησε τὸ Χριστιανισμὸ ὄχι
μόνο ἐλεύθερη πλέον θρησκεία,
ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ καὶ τὴν πλέ-
ον εὐνοημένη θρησκεία τῆς
Αὐτοκρατορίας. Μετὰ τὸ τέλος
τῶν διωγμῶν, ὁ μεγαλύτερος
κίνδυνος πού εἶχε νὰ ἀντιμετω-
πίσει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ
ἦταν ὁ κίνδυνος τῶν αἱρέσεων,
ὁ κίνδυνος, δηλαδή, τῆς ἀλλοι-
ώσεως καὶ τῆς παραχαράξεως

τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Καὶ ἡ
πρῶτη μεγάλη αἵρεση, πού ἀ-
πειλῆσε τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλη-
σίας καὶ τὴν ἀλήθεια τῆς ὀρθο-
δόξου πίστεως κατὰ τὸν τέταρτο
αἰῶνα, ἦταν ἡ αἵρεση τοῦ Ἀρεί-
ου.

Ὁ Ἄρειος, διάκονος καὶ ἀργό-
τερα πρεσβύτερος τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἀλεξανδρείας, κλονίζει
συνθέμελα τὸ οἰκοδόμημα τῆς
ὀρθοδόξου πίστεως, ὑποστηρί-
ζοντας ὅτι μόνον ὁ Θεὸς Πατέρας
εἶναι ἀγέννητος, ἀδημιούργη-
τος δηλαδή, ἐνῶ ὁ Υἱὸς εἶναι δι-
μιούργημα-κτίσμα τοῦ Θεοῦ
Πατρός ἐν χρόνῳ. Ἔλεγε μάλι-
στα χαρακτηριστικὰ ὅτι «ἦν
ποτε ὅτε οὐκ ἦν», ὑπῆρχε δη-
λαδή χρονικὴ στιγμή κατὰ τὴν
ὁποία ὁ Υἱὸς δὲν ὑπῆρχε ἀκό-
μη. Ἄν ὅμως ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος
τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι Θεὸς ἀλη-
θινός, παρὰ μόνον δημιούργημα-
κτίσμα τοῦ Θεοῦ Πατρός, τότε
ἡ ἐνανθρώπησή Του δὲν συνιστᾶ
θέωση τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως,
ἄρα τὸ ἀνθρώπινο γένος δὲν σώ-
θηκε τελικὰ, ἀλλὰ παραμένει
ὑποτεταγμένο στή φθορά, στήν
ἁμαρτία καὶ στό θάνατο. Ἐν τοι-
αύτῃ δὲ περιπτώσει ὀλόκληρη ἡ
θεολογικὴ διδασκαλία καὶ ἡ
πνευματικὴ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλη-
σίας χάνει ἐντελῶς τὸ νόημά της.

Ἦταν φυσικό οἱ Ὁρθόδοξοι Θεολόγοι ν' ἀντιδράσουν μέ τόν πιό ἔντονο τρόπο σ' αὐτήν τή θεολογική νοθεία καί νά καταπολεμήσουν μέ ὄλες τους τίς δυνάμεις τή φοβερή αἵρεση τοῦ Ἀρείου. Πρωτοστάτης σ' αὐτόν τόν ἀγῶνα ὑπῆρξε ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος συνειδητοποίησε ὅτι χωρίς τήν ἀληθινή ὀρθόδοξη πίστη θά ἦταν ἀνέφικτη ἡ ἐπίτευξη τῆς ἐνότητας τῆς Αυτοκρατορίας, τήν ὁποία ἤθελε νά δεῖ νά μετατρέπεται σέ μία πραγματικά Χριστιανική Αυτοκρατορία. Ἔτσι, λοιπόν, συνεκάλεσε τό 325 μ.Χ. στή Νίκαια τῆς Βιθυνίας τήν Α' Οἰκουμενική Σύνοδο, στήν ὁποία συμμετείχαν 318 θεοφόροι Πατέρες (232 ἐπίσκοποι καί 86 ἱερεῖς, διάκονοι καί μοναχοί). Μεταξύ αὐτῶν τῶν θεοφόρων Πατέρων ἦταν καί ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ὡς Ἀρχιδιάκονος τότε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἡ Α' Οἰκουμενική Σύνοδος διετράνωσε τήν ὀρθόδοξη διδασκαλία περί τοῦ ὁμοουσίου καί τοῦ ὁμοτίμου τοῦ Υἱοῦ πρός τόν Πατέρα καί συνέταξε τό Σύμβολο τῆς Πίστεως μέχρι καί τό σημεῖο «καί εἰς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον». Τά

ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως τά συνέταξε ἡ Β' Οἰκουμενική Σύνοδος, πού συνεκλήθη τό 381 μ.Χ. στήν Κωνσταντινούπολη. Ἡ λέξη-κλειδί τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως ἦταν ὁ ὅρος «ὁμοούσιον», τόν ὁποῖο ἐπεξεργάστηκε θεολογικά ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Ὁ χορός τῶν θεοφόρων ἁγίων Πατέρων τῆς Συνόδου αὐτῆς ἐδογματίσε «*μίαν οὐσίαν καί φύσιν... Πατρός καί Υἱοῦ καί Πνεύματος Ἁγίου*». Ἡ οὐσία ἢ ἡ φύσις τῆς θεότητας εἶναι μία, γι' αὐτό καί μιλοῦμε γιά ἕνα Θεό καί σέ καμιά περίπτωση γιά τρεῖς θεούς, ἀλλά τά πρόσωπα ἢ οἱ ὑποστάσεις τῆς θεότητας εἶναι τρεῖς: ὁ Πατήρ, ὁ Υἱός καί τό Ἅγιον Πνεῦμα, γι' αὐτό καί ὁ Θεός εἶναι τριαδικός ἢ τρισυπόστατος, εἶναι Ἁγία Τριάδα.

Ἀπό τή θαυμάσια ὑμνογραφία τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού περιλαμβάνει, ἐκτός ἀπό τά ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ πλαγίου Β' Ἦχου, μεθέορτα τῆς Ἀναλήψεως, προεόρτια τῆς Πεντηκοστῆς καί τροπάρια τῶν ἁγίων Πατέρων, θά παραθέσουμε σ' αὐτό μας τό ἄρθρο χωρίς περαιτέρω σχολι-

ασμό τό περίφημο Δοξαστικό τῶν Αἰῶνων τοῦ πλαγίου τοῦ Δ' Ἦχου. Ὅσα ἀναφέρθηκαν πῶς πάνω καλύπτουν ἱκανοποιητικά τήν ἐρμηνεία τοῦ ἐν λόγω Δοξαστικοῦ, πού ἀποτελεῖ ἕνα μοναδικό σέ φιλολογικό κάλλος καί μουσική ἐπένδυση ἐγκώμιο γιά τούς θεοφόρους Πατέρες πού ἔλαβαν μέρος στήν Α' Οἰκουμενική Σύνοδο, ἀλλά καί κατ' ἐπέκταση γιά τούς θεοφόρους Πατέρες καί τῶν λοιπῶν Οἰκουμεικῶν Συνόδων τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, καθώς καί ὅλους τους Πατέρες καί Διδασκάλους τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας πού μέ τή θεολογία τους συνέβαλαν στή διατύπωση καί τήν καταγραφή τῆς ἀληθινῆς ὀρθόδοξου πίστεως καί τῆς ἀληθινῆς ὀρθόδοξου ἐμπειρίας.

«*Τῶν ἁγίων Πατέρων ὁ χορός, ἐκ τῶν τῆς οἰκουμένης περᾶτων συνδραμών, Πατρός καί Υἱοῦ καί Πνεύματος Ἁγίου μίαν οὐσίαν ἐδογματίσε καί φύσιν, καί τό μυστήριον τῆς θεολογίας τρανώς παρέδωκε τῇ Ἐκκλησίᾳ· οὓς εὐφημοῦντες ἐν πίστει, μακαρίσωμεν λέγοντες. Ὡ θεία παρεμβολή, θεηγόροι ὀπλίται παρατάξεως Κυρίου· ἀστέρες πολύφωτοι τοῦ νοητοῦ στερεώ-*

ματος· τῆς μυστικῆς Σιών οἱ ἀκαθαίρετοι πύργοι· τά μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου· τά πάγχυρσα στόματα τοῦ Λόγου· Νικαίας τό καύχημα· οἰκουμένης ἀγλαΐσμα, ἐκτενώς πρεσβεύσατε ὑπέρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν».

Ἀπλάδι: Ὁ χορός τῶν ἁγίων Πατέρων, πού συγκεντρώθηκε ἀπό τά πέρατα τῆς οἰκουμένης στή Νίκαια τῆς Βιθυνίας, ἐδογματίσε τή μία οὐσία καί τή μία φύση τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καί παρέδωσε στήν Ἐκκλησία μέ ξεκάθαρο τρόπο τό μυστήριον τῆς θεολογίας. Τιμώντας αὐτούς τούς ἁγίους Πατέρες, ἄς τούς ἐπαινέσουμε μέ πίστη, λέγοντας τά ἑξῆς: Ὡ θεῖον στρατεύμα, θεοφώτιστοι στρατιῶτες τῆς παρατάξεως τοῦ Κυρίου· πολύφωτοι ἀστέρες τοῦ νοητοῦ στερεώματος (οὐρανοῦ)· οἱ ἀκλόνητοι πύργοι τῆς μυστικῆς Σιών (Ἱερουσαλήμ)· τά εὐωδιάζοντα ἄνθη τοῦ Παραδείσου· τά πάγχυρσα στόματα τοῦ Θεοῦ Λόγου· τό καύχημα τῆς Νικαίας (ὅπου συνεκλήθη ἡ Α' Οἰκουμενική Σύνοδος), τό κόσμημα τῆς οἰκουμένης, πρεσβεύσατε μέ ἐκτενεῖς προσευχές καί γιά τίς δικές μας ψυχές.